

OMBUDSPERSON INSTITUCIJA na KOSOVU

TREĆI GODIŠNJI IZVEŠTAJ

2002 – 2003

upućeno

**Specijalnom predstavniku Generalnog sekretara
Ujedinjenih Nacija**

10. juli 2003.

Telefon: ++381 38 501 401

Telefax: ++381 38 545 302

e-mail: ombudspersonkosovo@ombudspersonkosovo.org

web site: www.ombudspersonkosovo.org

Tabela Sadržaja

UVOD.....	3
ODREĐENI ASPEKTI ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA NA KOSOVU	3
INFRASTRUKTURA I UPRAVLJANJE	3
PRAVNI HAOS	3
PRIPADNICI MANJINSKIH ZAJEDNICA NA KOSOVU I VAN KOSOVA.....	6
NESTALE OSOBE I NEREŠENI ZLOČINI	6
OSTALA PITANJA ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA	7
AKTIVNOSTI I OPERACIJE OMBUDSPERSON INSTITUCIJE.....	7
PRISTUP OMBUDSPERSON INSTITUCIJI	7
PREGLED SLUČAJEVA	8
PROŠIRENJE AKTIVNOSTI	8
FINANSIRANJE I DRUGA PODRŠKA	10
BUDUĆI PLANOV I OMBUDSPERSON INSTITUCIJE	10
DODATAK 1: STATISTIČKI PREGLED SLUČAJEVA	11
DODATAK 2: PREGLED ZAHTEVA ZA PREDUZIMANJE HITNIH AKCIJA.....	12
DODATAK 3: SIŽE IZVEŠTAJA	14
DODATAK 4: SIŽE ODABRANIH PISAMA U KOJIMA SE TRAŽI POMOĆ ILI USLUGA	24

UVOD

Ovaj godišnji izveštaj je objavljen u skladu sa Stavom 17.1 Uredbe 2000/38 Misije Ujedinjenih Nacija na Kosovu (UNMIK) o Osnivanju Ombudsperson institucije na Kosovu i odredbe 22.1 Pravilnika o radu Ombudsperson institucije.

Ovaj treći godišnji izveštaj obuhvata celu drugu godinu rada ove institucije, od 1. jula 2002. godine do 30. juna 2003. godine. Sačinjen je od dva glavna dela. Prvi deo sadrži kratku analizu određenih aspekata zaštite ljudskih prava na Kosovu, sa stanovišta Ombudspersona, dok drugi sadrži opis aktivnosti i operacija same Ombudsperson institucije.

ODREĐENI ASPEKTI ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA NA KOSOVU

Infrastruktura i upravljanje

U našem drugom godišnjem izveštaju ukazali smo na brojne teškoće nastale usled nedemokratske prirode Misije Ujedinjenih Nacija na Kosovu, spojene sa njenom ulogom surogat države. Iako je u periodu koji obuhvata ovaj izveštaj došlo do prenosa određenih funkcija na lokalne opštine i centralne vlasti na Kosovu, UNMIK i dalje čvrsto kontroliše mnoge najvažnije elemente upravne vlasti, na primer pravosuđe, policiju i zakonodavstvo. Ovakva situacija vodi ka stalnom kršenju ljudskih prava i zloupotrebi ovlašćenja od strane UNMIK-a, odražavajući njihovu indiferentnost prema vladavini prava, kojoj je ostali deo Evrope vrlo privržen. Zaključak, koji smo dali u našem drugom godišnjem izveštaju da su stanovnicima Kosova uskraćena osnovna prava i slobode - sada već četiri godine nakon sukoba – baš od strane tela koje je osnovano da ih štiti, i dalje važi.

Niz savetodavnih poseta Ombudspersona Vrhovnom sudu, okružnim sudovima, odabranim opštinskim sudovima, pojedinim javnim tužiocima i UNMIK vlastima koji su uključeni u sudsku administraciju, potvrđuje da je pravosuđe i dalje slaba strana budućeg demokratskog Kosova. Ombudsperson smatra da pravosudni sistem na Kosovu ozbiljno pati od nedostatka osoblja, što dovodi do dugih kašnjenja u vođenju i rešavanju slučajeva. Čak i kada sudovi okončaju pregled slučajeva i nakon donošenja konačne presude, kašnjenje UNMIK-a da osnuje ili popuni mesto izvršnog službenika u civilnim sudovima dovodi do toga da se presude ne sprovode u delo efikasno, budući da niko nije odgovoran za njihovo izvršenje. Niske plate sudija i ostalih zvaničnika suda, posebno kada se imaju u vidu i pretnje njima ili njihovih porodica u slučaju da donesu neku određenu odluku, dovode do toga da mnogi od ovih neophodnih profesionalaca napuštaju svoja radna mesta u sudovima da bi prešli u privatnu pravnu praksu ili da traži drugu vrstu posla. Sudovi, preme tome, i dalje nisu u mogućnosti da igraju značajnu ulogu u upravljanju pravdom i zaštitom prava pojedinaca.

Pravni haos

U periodu obuhvaćenom ovim izveštajem, malo toga je urađeno na razjašnjenju primenljivog zakona na Kosovu. Jedan od osnovnih principa vladavine prava je da zakon mora da bude objavljen da bi se smatrao zakonom, u skladu sa evropskim standardima vladavine “zakonitosti” – pristupačnost, predvljivost i kvalitet zakona, što je sve objedinjeno u cilju zaštite pojedinaca od proizvoljnih vladinih postupaka. Kada je u pitanju pristupačnost, zakoni

doneti od strane UNMIK ili doneti od strane Skupštine Kosova nisu objavljeni u skladu sa primenljivim zakonom koji određuje njihovo zvanično objavljivanje. Izgleda da čak i ako UNMIK smatra da objavljivanje na njihovom web sajtu zadovoljava potrebne standarde, UNMIK, takođe, ne objavljuje svoje uredbe putem ovog medija. Do kraja maja 2003. godine, samo su tri UNMIK Uredbe za proteklih godinu dana objavljene na web sajtu UNMIK-a. Štaviše, pukom slučajnošću se desilo da je Ombudsperson institucija otkrila da je osmom UNMIK Uredbom za ovu godinu izmenjena UNMIK Uredba 2000/38 o Osnivanju Ombudsperson institucije. Ova Uredba je potpisana 15. aprila 2003. godine, ali primerak nije nikada poslat instituciji. Ne postoje verzije ove UNMIK Uredbe ni na albanskom ni srpskom jeziku.

U tom kontekstu, vredi se baviti nezavidnom situacijom pojedinaca na Kosovu, kojima nedostaju potencijali pravno-stručnog osoblja Ombudsperson institucije da bi otkrili koji su zakoni primenljivi na Kosovu. Međutim, ti pojedinci koji podležu tim zakonima, kao i sudije, ostali sudski zvaničnici i pravnici, kojima su zakoni sredstvo za rad, imaju veoma ograničeni pristup internetu. Iako se štampani primerci primenljivih zakona distribuiraju, sa velikim zakašnjenjima, nema štampanih primeraka koji su dostupni javnosti. Takođe, kao što smo naveli u velikom broju slučajeva, zakoni na Kosovu moraju da budu objavljeni na sva tri zvanična jezika. Na žalost, nedostatak prevodilaca i dalje predstavlja problem, a i kvalitet prevedenih zakona je tako loš da pravnici koji rade na albanskom ili srpskom jeziku često ne mogu da odrede njihovo značenje.

Sledeći tekući problem je nedostatak perioda *vacatio legis* (period između potpisivanja zakona i njegovog stupanja na snagu) koji se odnosi na UNMIK Uredbe kao i zakone koje donosi Skupština Kosova. Objavljuje se da uredbe i zakoni stupaju na snagu od trenutka kada ih potpiše SPGS, ili, u najboljem slučaju, u roku od par dana. Skoro sve UNMIK Uredbe uključuju i zbir odredbi koje navode da ta Uredba zamenjuje neki postojeći zakon ili uredbu koji nisu u skladu sa novom Uredbom. Mnoge, posebno one koje sadrže prilično opširne smernice o politici, rađe, nego jasne pravne standarde, takođe sadrže i odredbe koje dopuštaju donošenje administrativnih uputstava ili drugih podređenih pravnih aktova za njihovo efikasno sprovođenje. Do trenutka donošenja takvih podređenih pravnih aktova, međutim, očekuje se od vladinih institucija i pravnika da svakako primenjuju novu nejasnu uredbu. Čak i kada rade sa najboljim namerama, oni koji su zaduženi za sprovođenje ili primenu zakona, ako žele da zadovolje svoje profesionalne obaveze, suočavaju se sa izuzetnim teškoćama. Stoga stanovništvo u celini živi u stanju pravne tamnice.

Važan atribut poštovanja vladavine prava je činjenica da se ne smatra da je izvršni organ vlade iznad zakona. Na Kosovu, budući da su izvršna i zakonodavna vlast jedan isti pojedinac, sama ta ideja predstavlja kompromis. Uklanjanje pojedinih kategorija žalbi o zaštiti ljudskih prava iz nadležnosti sudova i njihovo stavljanje pod kontrolu UNMIK administrativnih tela, kao i nemogućnost dobijanja sudskih provera donetih odluka, potvrđuje da spajanje izvršnih i zakonodavnih funkcija, spojeno sa poništenjem uloge pravosuđa, ne služi interesima ljudskih prava na Kosovu.

Kao što je već ranije izvešteno, UNMIK i KFOR su tehnički prihvatili da osobe kojima su oni naneli povrede, oštećenja ili gubitak imovine treba da dobiju nadoknadu, mada niko od njih ne prihvata mogućnost nadoknade štete. Oba aktera su osnovala unutrašnje "kancelarije za prijem tužbi". Međutim, prirode postupaka UNMIK-a i KFOR-a se značajno razlikuju. UNMIK, u njihovom postupku, ne pruža pojedincu mogućnost da bude saslušan ili zastupljen pravnim savetnikom i sve odluke donose članovi UNMIK komisija. Jedinu moguću žalbu

protiv ovakve prvostepene unutrašnje odluke je mogućnost slanja "memoranduma, tj. dopisa" UNMIK Direktoratu za Administraciju. Suprotno tome, iako prvostepeni postupak pred KFOR-om omogućava da odluku donese samo jedan oficir KFOR-a, proces podnošenja žalbe obuhvata mnoge elemente pravog sudskog postupka, uključujući i mogućnost za pojedince da budu saslušani ili pravno zastupljeni.

I dalje je nemoguće od UNMIK-a dobiti informaciju o statusu tužbi koje su u obradi, ili bilo kakve statističke podatke o broju ili vrsti rešenih tužbi. Izgleda da čak i tužbe u pogledu kojih je utvrđena odgovornost UNMIK-a, čekaju neodređeno vreme, jer očito UN nisu odredile deo svog budžeta za isplatu tih tužbi. KFOR, sa druge strane, pruža takvu informaciju i obezbedio je novčanu nadoknadu u izvesnom broju slučajeva.

Međutim, uprkos dobronamernim pokušajima KFOR-a da reši tužbe podnete protiv njihovih snaga, njihov sistem još uvek ima određene mane. Najpre među ovim manama je ograničenje sistema ulaganja tužbi protiv komande KFOR-a u Prištini. Pojedinačni kontingenti KFOR-a mogu da biraju da li će biti pod nadležnošću KFOR komisije za zahteve, ali ne postoji nikakva obaveza niti bilo kakvi opšti javni pritisak da ti kontingenti prihvate njihovu nadležnost. Stoga, pojedinci koji bi da zatraže nadoknadu ili odštetu od države iz koje dolazi kontigent neće moći da to urade putem ograničenog sistema podnošenja tužbi koji je osnovao KFOR na Kosovu.

U predhodnim izveštajima, Ombudsperson je izneo ozbiljnu zabrinutost vezanu za pritvaranje stanovnika Kosova na dugi vremenski period na osnovu izvršnih naredbi izdatih od strane SPGS ili od strane komandanta KFOR-a (COMKFOR). Iako takva vrsta pritvora nije bila česta pojava u periodu obuhvaćenom ovim izveštajem, nedostatak bilo kakve reakcije na izveštaje Ombudspersona o nezakonnosti i kršenju ljudskih prava izazvane takvim pritvorima samo odražavaju nezainteresovanost za zaštitu ljudskih prava i vladavine prava. Imajući u vidu opštu političku procenu koju su dali SIGS i COMKFOR da se bezbednosna situacija na Kosovu znatno poboljšala, čini se da bi ovo mogao da bude pravi trenutak da UNMIK i KFOR zvanično ponište sve oblike nezakonitog pritvora.

Kategorija problema koja je prijavljivana Ombudspersonu u ovom periodu izveštavanja češće nego što je to bio slučaj ranije, odnosi se na nestalno priznavanje civilnih dokumenata (npr. izvoda rođenih, venčanih ili umrlih) izdatih od strane UNMIK-a. Na teritoriji Kosova, osobe koje se prijavljuju za neke beneficije, na primer one koje se pružaju invalidima ili naslednicima onih koji su stradali u sukobu, moraju da poseduju UNMIK dokumenta da bi dokazali svoju srodnost tj. povezanost. Na primer, vlasti na Kosovu odbijaju da prihvate izvode venčanih izdate od bilo koje druge vlasti osim UNMIK-a, čak i u slučajevima kada je brak sklopljen mnogo pre uspostavljanja UNMIK-a kao "privremene" civilne administracije na ovoj teritoriji. Suprotno tome, neke strane zemlje, na primer Nemačka, odbijaju da priznaju izvode venčanih koje izdaje UNMIK, pa čak i u slučajevima kada je brak sklopljen pre osnivanja UNMIK vlasti. Jedina mogućnost koju ima bračni par koji želi da mu brak bude priznat van Kosova je da se ponovo venča kod paralelnih vlasti u srpskim oblastima na Kosovu, da bi dobio izvod venčanih koji je svuda priznat. Slični problemi postoje i za osobe koje pokušavaju da dobiju vizu za put u inostranstvo kada mogu da dobiju samo UNMIK-ov izvod rođenih.

Pripadnici manjinskih zajednica na Kosovu i van Kosova

Iako je došlo do malog poboljšanja u toku perioda obuhvaćenog ovim izveštajem, na primer po pitanju slobode kretanja i bezbednosti pripadnika ne-albanske zajednice, bar u nekim delovima Kosova, opšta situacija i dalje ostaje veoma teška. Pitanje povratka pripadnika manjinskih zajednica koji se nalaze na i van Kosova, u njihove kuće na Kosovu i dalje je krajnje političko pitanje, i pored slaganja i UNMIK-a i političkih vođa Srbije i Crne Gore da sva raseljena lica treba da se vrate na Kosovo, ali iz različitih političkih razloga. Međutim, nedostatak bezbednosti na celoj teritoriji pokrajine, užasno stanje u ekonomiji, i zastoje u rešavanju budućeg statusa Kosova su razlozi što se samo nekolicina raseljeni lica vratila na Kosovo u periodu ovog izveštaja.

U proleće 2003. godine Albanska Nacionalna Armija je nasilnički uništila most na severnom delu Kosova i javno na sebe preuzela odgovornost za taj teroristički akt. Ombudsperson je poslao otvoreno pismo toj organizaciji u kome se osuđuje taj akt i naglašava da put koji vodi Kosovo napred je samo onaj koji vodi demokratskim kanalima a ne terorizmom. Takođe u proleće 2003. godine, Srbin – stanovnik sela Vrbovac je ubijen pod okolnostima koji unose jaku sumnju da je ubijeni žrtva međuetničkog nasilja. Kao odgovor na skoro potpuno ćutanje ključnih činioca na javno mnjenje na Kosovu, uključujući predstavnike međunarodne zajednice, Ombudsperson je izdao javno saopštenje u kome se navodi da nivo ćutnje stvara utisak da je javno mnjenje nezainteresovano za međuetničko nasilje pa se zato postavlja pitanje budućnosti multietničkog Kosova.

Okolnosti ukazuju na činjenicu da će povratak velikog broja ne-albanskih bivših stanovnika Kosova biti moguć samo u toku dugog vremenskog perioda, ako do njega uopšte dođe. Iz toga proizilazi da bilo koja politika po tom pitanju ili dodela finansijske pomoći usmerena “za povratak” treba da odražava ovakvo stvarno stanje. Budući da se sve strane slažu da povratak treba da bude “dobrovoljan”, čini se da bi pomoć trebala da se pruža raseljenim pojedincima da se ili vrate na Kosovo ili otpočnu svoje živote negde drugo ako je to njihov izbor. Umesto toga, stiče se utisak da se finansijska pomoć više pruža na geografskim osnovama nego humanim.

Nestale osobe i nerešeni zločini

Četiri godine nakon sukoba, nekoliko hiljada ljudi se i dalje nalazi na listama nestalih osoba. Etnički Albanci sa tih lista su nestali tokom sukoba i u periodu koji mu je prethodio, dok su osobe ne-albanske zajednice uglavnom nestale nakon dolaska KFOR-a i UNMIK-a na Kosovo. Kada su u pitanju osobe koje su nastale u periodu sukoba na Kosovu, vlada Srbije i Crne Gore nije uradila dovoljno, bilo na sopstvenu inicijativu ili u saradnji sa UNMIK-om, da se rasvetli njihova sudbina. UNMIK, koji je u protekle četiri godine jedini nadležan za ta pitanja, je takođe omanuo da se na adekvatan način bavi rešavanjem nestanaka stanovnika Kosova nakon uspostavljanja međunarodnog prisustva na ovoj teritoriji.

Kao što je navedeno u ranijim izveštajima, odgovorne UNMIK vlasti takođe nisu vršile istrage drugih ozbiljnih zločina koji su počinjeni od njihovog dolaska, posebno slučajeve međuetničkog nasilja protiv članova nealbanske zajednice. Delom su ovi propusti nastali stalnim promenama osoblja UNMIK policije koje vrši istrage. Usled toga je u proleće 2003. godine UNMIK policija osnovala jedinicu za “hladnokrvne zločine”, koja će ponovo da istražuje nerešene slučajeve ubistava, što predstavlja pozitivnu promenu.

Ostala pitanja zaštite ljudskih prava

U toku perioda obuhvaćenog ovim izveštajem, Savezna Republika Jugoslavija/ Srbija i Crna Gora je podnela svoj prvi izveštaj o saglasnosti sa Okvirnom konvencijom Saveta Evrope o Zaštiti manjina. Srbija i Crna Gora su takođe postale članice Saveta Evrope čime je otpočet proces ratifikovanja drugih glavnih evropskih instrumenata zaštite ljudskih prava, uključujući i Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava. Međutim, izgleda da je jasno da trenutna situacija nalaže ostavljanje prostora rezervama po pitanju ratifikovanja ovih konvencija, čime bi se isključila bilo koja odgovornost Srbije i Crne Gore za bilo koje kršenje ljudskih prava od strane međunarodnih ili lokalnih vlasti na Kosovu.

U našem drugom godišnjem izveštaju naglasili smo da Kosovo treba da se suoči sa činjenicom da je “crna rupa zaštite ljudskih prava” u Evropi i u svetu. Ova primedba i dalje važi, posebno imajući u vidu da UNMIK nastavlja da ignoriše sve dokaze da je prekršio ljudska prava zagarantovana međunarodnim konvencijama zaštite ljudskih prava.

Aktivnosti i operacije Ombudsperson institucije

Pristup Ombudsperson instituciji

Opšti prilaz u pružanju adekvatnog pristupa Ombudsperson instituciji, opisan u ranijim izveštajima, nastavljen je tokom ovog izveštajnog perioda (kancelarije na terenu, otvoreni dani, itd.). Ipak, Ombudsperson je povećao broj poseta u onim oblastima na Kosovu na kojima su koncentracije nealbaniskih povratnika.

Tokom izveštajnog perioda, Ombudsperson institucija je nastavila tesnu saradnju sa srodnim institucijama u drugim zemljama, na primer sa Ombudsmanom u Bosni i Hercegovini, Republici Slovačkoj, Sloveniji, Švedskoj, Španiji i Švajcarskoj, gde je angažovanje vlasti u tim zemljama bilo potrebno kako bi se rešili problemi sa kojima su suočeni pojedinci sa Kosova. Ombuds institucije u Hrvatskoj i Albaniji su takođe zatražili našu pomoć za slučajeve koji su bili nerešeni u njihovim institucijama.

Što se tiče ostvarivanja njegovih dobrih usluga, Ombudsperson je u februaru 2003, zajedno sa ostalim stručnim članovima osoblja institucije, putovao za Crnu Goru kako bi posetio osobe koje su raseljene sa Kosova, predstavnike nevladinih organizacija koje su angažovane u adresiranju problema sa kojima se suočava ova populacija, i vladine zvaničnike. Svi su se složili da je značajan problem sa kojim se suočavaju IRL u Crnoj Gori neuspeh međunarodnih i bilateralnih donatora da dovedu u red njihov model pružanja finansijske podrške posle stvaranja Srbije i Crne Gore. Nastavljeno je sa pružanjem donacija samo Beogradu, sa daljom raspodelom sredstava, koja je ostala pod isključivom kontrolom srpskih vlasti, koje prenose nešto ili ništa od fondova Podgorici, a što nije iznenađujuće.

Jasno je da pristup Ombudsperson instituciji ima malo značenje ako Ombudsperson nije u mogućnosti da obaveže nadležne vlasti, kada se govori o pitanjima, iznetih u žalbama od strane osoba protiv tih vlasti. Iz tog razloga se početkom 2003, desilo, na nesreću to, da je SPGS predstavio novo pravilo da nijedan radnik UNMIK-a ne treba da potpiše priznanicu ili

da dostavi bilo koju drugu formu dokaza da je UNMIK, ili pak SPGS primio bilo kakvu prepisku od bilo koga, kao i od samog Ombudspersona. U istrazi koja je sprovedena po ovom pitanju, Ombudsperson je otkrio da je SPGS zabranio svom osoblju da potpiše priznanice za prepisku koja mu je isto tako poslata i preko registrovane pošte. U saopštenju za medije, Ombudsperson je izjavio da je ključ za dobro demokratsko upravljanje, odgovornost vladajućih institucija prema narodu. Takva odgovornost počinje sa transparentnošću i odgovornošću a ne sa vladinim nadležnicima koji štite sebe od naroda. Ombudsperson je naveo da nije znao da postoji bilo koja demokratska vlada gde izvršne vlasti odbijaju da prime prepisku od institucije koja je osnovana zakonom, sa izričitim ciljem angažovanja takvih vlasti, ili u tom smislu, od članova javnosti. Pravilo je, barem što se tiče prepiske sa Ombudsperson institucijom naknadno promenjeno.

Pregled slučajeva

Tokom izveštajnog perioda, približno 3500 ljudi je kontaktiralo Ombudsperson instituciju radi saveta i pomoći ili radi podnošenja zvaničnih žalbi. Oko 900 je kontaktiralo osoblje iz kancelarije u Prištini, uključujući i broj osoba koje su se sastale sa predstavnicima Institucije tokom posete predstavnika Institucije Crnoj Gori u februaru 2003.

Tokom 70 otvorenih dana, koji su održani tokom izveštajnog perioda, oko 1600 ljudi se sastalo sa Ombudspersonom.

Od 21. novembra 2000, kada je inaugurisana Ombudsperson Institucija, predata je 991 zvaničnih aplikacija. Takođe od otvaranja institucije, Ombudsperson je otvorio 27 *ex officio* istraga. Kao i tokom prošlih izveštajnih perioda, mnogi slučajevi koje je istražila Ombudsperson institucija se odnose na imovinska pitanja, žalbe u vezi pitanja poštenog saslušanja, zloupotreba ovlašćenja, žalbe vezane za zaposlenje ili pitanja nekažnjavanja (vidi Dodatak 1).

Od svih pojedinačnih aplikacija koje su predate Ombudsperson instituciji od vremena njene inauguracije, Ombudsperson je odbio 414 aplikacija na osnovama toga da ili nema nadležnost da istraži navedene žalbe ili na sličnim propisanim osnovama. Takođe je zatvorio 157 slučajeva, na osnovama da su navedeni problemi bili rešeni ili aplikanti nisu više bili zainteresovani u nastavljanju svojih žalbi.

Od 1. jula 2002 do 30. juna 2003, Ombudsperson je izdao osam konačna izveštaja u pojedinačnim slučajevima i dva konačna izveštaja u *ex officio* istragama (vidi Dodatak 3 pregleda izveštaja).

Tokom izveštajnog perioda, Ombudsperson je poslao dvanaest zahteva vladinim zvaničnicima da preduzmu privremene mere. On smatra da su pet od ovih zahteva bila uspešna, dva su bila delimično uspešna i pet nisu bila uspešna (vidi Dodatak 2).

Proširenje aktivnosti

Tokom izveštajnog perioda, Ombudsperson institucija na Kosovu je nastavila sa proširenjem svojih aktivnosti usredsređujući se ka potpunom izvršavanju mandata institucije. Kao dopunu u pružanju boljeg pristupa prema individualnim aplikantima izvan Prištine/Prishtine (vidi

gore), Ombudsperson je uveo neke nove metode rada za bolje upućivanje svih problema koji spadaju pod njegov mandat. Ombudsperson je takođe povećao svoje kontakte sa vlastima u ime pojedinaca ili grupa koji se suočavaju sa teškoćama podložnim rešavanju bez potrebe za širokom zvaničnom istragom. (vidi Dodatak 4). Institucija je takođe unapredila radne odnose sa različitim agencijama UNMIK-a i KFOR-a. 1. marta 2003, Ombudsperson institucija je uspostavila urgentnu telefonsku liniju za osobe koje žele da kontaktiraju instituciju telefonom.

Ombudsperson i stručni članovi osoblja su bili angažovani u brojnim posredničkim aktivnostima, spajajući predstavnike zajednica u iznošenju pitanja koja su zahtevala akcije vlade ili njihovu angažovanost sa nadležnim vlastima, u svrhu pomaganja kako bi se postigla poboljšanja u svakodnevnom životu oštećenih zajednica na Kosovu. Na primer, do kraja školske 2001-2002 godine, KFOR je pružao oružanu pratnju pojedinim učenicima ili školskim autobusima u etnički mešovitim oblastima, na primer Cernica/Cernic (opština Gnjilane/Gjilan), opština Obilić/Obiliq, opština Vitina/Vitija itd. Na kraju te školske godine, KFOR je promenio svoju politiku zaštite, tako da je pružao samo opštu zaštitu u ugroženim oblastima. Kao odgovor na brige nekih roditelja, Srba, Ombudsperson je pomogao da se obezbedi etnički mešoviti tim kosovske policijske službe radi pružanja adekvatne zaštite deci na njihovom putu u i iz škole.

Na kraju 2002, Ombudsperson je bio aktivan u uspostavljanju snabdevanja strujom i vodom zgrade u Kosovom Polju/Fushe Kosove, u kojoj je bilo smešteno nekoliko raseljenih porodica srpske nacionalnosti, i u uspostavljanju snabdevanja vodom srpsko selo Janjina Voda. Takođe je bio aktivan u pomaganju pri poboljšanju snabdevanja strujom Lapljeg Sela/Llapje Selle i poboljšanju opštih životnih uslova u kampu Plemetina/Plemetin, koji je uglavnom nastanjen aškalijama i romima. Ombudsperson je takođe intervenisao kod vlasti da se dva kolektivna centra u oblasti Brezovice/Brezovice u kojoj su smeštena raseljena lica, snabdevaju grejnim gorivom. Ombudsperson je takođe učinio široke napore kako bi pomogao pri poboljšanju svakodnevnih uslova života u tri albanska sela u opštini Leposavić/Leposaviq.

U proleće 2003, Ombudsperson je bio aktivan u rešavanju problema predloga koji je bio osnova za štrajk glađu studenata Prištinskog Univerziteta. On je takođe pomogao u pružanju pristupa novinarima koji su želeli da izveštavaju o štrajku glađu, jer im je takav pristup bio odbijen od strane lokalne policije.

Takođe u leto 2003, Ombudsperson je veoma uspešno posredovao između predstavnika udruženja vlasnika malih poslova u Mitrovici i opštinskih vlasti u vezi visine određenih opštinskih taksi na takve poslove. Kao rezultat ovog posredstva, vlasti su odlučile da smanje takse na cenu za 50% i da daju retroaktivno dejstvo ovim smanjenjima do dana njihovog uvođenja u 2001-oj.

Ombudsperson je tokom izveštajnog perioda učinio dve službene posete Srbiji, u kojima se sastao sa vladinim službenicima, predstavnicima nevladinih organizacija, kao što su Udruženje porodica nestalih lica, Humanitarno-Pravni centar, Helšinski komitet Srbije.

Početkom 2003, pošto je Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) izdao optužbu protiv g. Agima Murtezija, stanovnika Kosova, isti je od strane KFOR-a predat sudu. Ubzo nakon toga, sud je ustanovio da g. Murtezi nije osoba protiv koga je podignuta optužnica, posle čega je vraćen na Kosovo. U svetlu trauma koje je pretrpeo g. Murtezi i njegova porodica, on se obratio Ombudspersonu radi razmatranja mogućnosti dobijanja izvinjenja i kompenzacije od strane suda. Ombudsperson je poslužio kao posrednik između g.

Murtezija i kanadskog advokata koji ga je predstavljao pred sudom sa ciljem da olakša traženje ovih žalbi.

Finansiranje i druga podrška

Finansiranje Ombudsperson Institucije u 2003 godini je pruženo od kosovskog konsolidovanog budžeta, stalnog saveta OSCE-a, kao i sledećih bilateralnih donatora: Sjedinjenih Država, Švajcarske, Poljske, Švedske i Francuske.

Savet Evrope je pružio široku podršku instituciji, uključujući tehničku pomoć u treniranju administrativnog i pravnog osoblja. Evropski sud za ljudska prava je dozvolio članovima osoblja registra da instituciji dostavljaju stručne pravne analize.

OSCE Kancelarija za demokratske institucije i ljudska prava (OSCE/KDILJP) je podržala posete dve grupe članova osoblja Ombudmanu Slovenije i Ombudsmanu Poljske.

Kancelarija norveškog Ombudsmana je pomogla posetu dva člana njihovog osoblja u ulozi savetnika našoj instituciji.

Budući planovi Ombudsperson Institucije

Tokom ovog izveštajnog perioda i u vezi sa serijom političkih odluka UNMIK-a, Ombudsperson institucija je značajno smanjila broj svog međunarodnog osoblja, Ombudsperson je jedini preostali internacionalac u instituciji. Razgovori su takođe vođeni i na međunarodnim i domaćim političkim nivoima sa ciljem da se dođe do potpune kosovarizacije Ombudsperson institucije do sredine 2004 godine. Iako je Ombudsperson uvek podržavao eventualnu "kosovarizaciju" institucije, čini se da su akcije koje su preduzete u ovom smislu preuranjene. Osobito, drastično smanjenje angažovanja kvalifikovanih profesionalaca koji su izvan Kosova ima ozbiljne negativne posledice na buduću efektivnost institucije. Za kratko vreme, intenzivni treninzi za lokalne pravnike koji rade u instituciji su se već negativno odrazili, sa očiglednim uplitanjem na njihove buduće kapacitete u vođenju institucije u budućnost. U ovom kontekstu, čini se da se nije dala važnost glavnoj ulozi institucije kao jedinog nezavisnog entiteta sa mandatom da angažuje po pitanjima ljudskih prava i vladavine zakona zajedno sa međunarodnom administracijom, koja će ostati na mestu i moći i posle okvira ovog vremena, i sa lokalnim institucijama u razvoju, koje još uvek moraju da se razvijaju. U takvom kontekstu, jaka Ombuds institucija kao hibrid međunarodnog i lokalnog karaktera pruža najbolje garancije za zaštitu prava pojedinaca.

Marek Antoni Nowicki
Ombudsperson

Dodatak 1: Statistički pregled slučajeva

(1.jul 2002 – 30. jun 2003)

PRIVREMENO REGISTROVANI SLUČAJI:	399
ETNIČKA PRIPADNOST APLIKANATA:	
Albanska:	306
Srpska:	81
Ostali:	14
ODGOVORNE STRANE:	
UNMIK:	239
KFOR:	19
Institucije privremene samouprave:	63
Stambeno Imovinska Direkcija:	69
Ostalo:	44
SLUČAJEVI PROGLAŠENI NEPRIHVATLJIVIM:	69
PREKINUTI SLUČAJI U TOKU POSTUPKA IZ DRUGIH RAZLOGA:	60
OTVORENE EX OFFICIO ISTRAGE:	13
OBJAVLJENIH KONAČNIH IZVEŠTAJA:	10

Predmet materije zvaničnih aplikacija

Prava vezana za imovinu:	156
Prava poštenog saslušanja:	131
Zloupotreba ovlašćenja:	56
Pitanja vezana za zaposlenje:	37
Pravo na socijalnu korist i/ili adekvatni životni standard:	28
Pravo na slobodu:	25
Sloboda od nečovečnog i ponižavajućeg tretmana:	19
Nekažnjavanje:	14
Ostalo: (pitanja koja nisu uključena u gornje kategorije i koja nisu spomenuta manje od deset puta):	13

Dodatak 2: Pregled zahteva za preduzimanje hitnih akcija

(1. jul 2002 – 30. jun 2003)

24. jul 2002: Zahtev predat SPGS za preduzimanje hitne akcije kojom bi se osiguralo da se velika porodica sa nekoliko članova invalida ne izbací iz stana u kojem boravi u Prištini, kako je odlučeno u nalogu za iseljenje HPD-a od 25. juna 2002. godine, pošto bi jedino alternativno rešenje bilo njihovo smeštanje van Prištine, što je daleko od neophodnih medicinskih i drugih usluga. Nijedna ustanova za socijalna pitanja nije odgovorila na zahtev porodice koja je tražila pomoć. Drugi zahtev je poslat 26 jula 2002 godine, nakon čega je porodica izbačena iz stana.

(**Uspešno:** 30. jula 2002. godine, Glavni zamenik SPGS obavestio je Ombudsperson da je porodica u kontaktu sa lokalnim vlastima odgovornim za dodelu mesta u privremenim kolektivnim smeštajima i sa Ministarstvom za rad i socijalna pitanja zbog mogućeg ostvarivanja prava na dobijanje socijalne pomoći).

30. avgust 2002: Zahtev predat SPGS za preduzimanje hitne akcije kojom bi se zaštitio privatni voćnjak u selu Morin (predhodni zahtev predat 8.maja 2002. gđine) (Ovi zahtevi su takođe pominjani u pismu koje je Ombudsperson uputio SPGS 17.septembra 2002. godine (vidi dole)).

(**Neuspešno:** nema odgovora).

17. septembar 2002: Vanredni zahtevi za preduzimanjem hitnih mera navedenih u pismu SPGS-u u kome se daje pregled svih pitanja koja su bila upućena njemu ili njegovim predhodnicima, a koja nisu uopšte ili na adekvatan način rešena (pogledati Dodatak 4).

Dva zahteva za preduzimanje hitnih akcija (3. juli 2001. i 3. april 2002. godine) u slučaju "Trepče" kojim se traži od UNMIK-a da zaustavi prodaju imovine, jer se pitanje vlasništva rešava u Privrednom sudu u Prištini).

(**Neuspešno:** nema odgovora).

26. novembar 2002: Zahtev UNMIK šefu kancelarije za povratak i zajednice da se preduzme hitna akcija kojom bi se škole u Osojanu, Opština Istok i u Kolini, Opština Đakovica snabdele adekvatnim grejanjem.

(**Uspešno**)

29. novembar 2002: Zahtev SPGS-u da iskoristi svoje ovlašćenje i naredi suspenziju izgradnje koju je tada KEK vršio na nekoliko lokacija u Prištini, da bi se sačekala konačna sudska odluka u ovim parnicama.

(**delimično uspešno:** 14. januara 2003. godine, SPGS je obavestio Ombudsperson da smatra da je neumesno da naredi suspenziju izgradnje sa obrazloženjem da je ta izgradnja neophodna kako bi se stanovnici te oblasti snabdeli električnom energijom, i da je KEK izrazio spremnost da plati nadoknadu na bilo kakvu nanetu štetu, u skladu sa važećim sudskim odlukama). (Strane su odmah rešile ovaj slučaj).

4. februar 2003: Zahtev Direktor Dirkekcije za stambena i imovinska pitanja (HPD) da tokom zimskog perioda suspenduje izbacivanje određenog broja porodica iz imovine koju su nezakonito zaposeli u pečkom okrugu bez obezbeđivanja alternativnog smeštaja.

(Kao odgovor na zahtev od 14. januara 2003. godine, HPD je opisao sredstva koje porodice bez smeštaju mogu da koriste u slučaju da budu izbačene iz imovine koju su nezakonito zaposeli i naveo je da pomenute porodice nisu koristile ta sredstva).

16. april 2003: Zahtev Predsedniku Opštinskog Suda u Prištini da preduzme hitne akcije i spreči otuđenje imovine koju zajednički poseduje razvedeni par i da sačeka konačnu podelu imovine sudskom parnicom.

(**uspešno:** Predsednik Opštinskog Suda je Ombudspersonu dostavio kopiju svoje odluke kojom se zabranjuje otuđenje imovine ili korišćenje dobiti od imovine opisane u ovom slučaju).

5. maj 2003: Zahtev zameniku direktora Odseka za kulturu i sport u Opštini Gnjilane da preduzme hitnu akciju i zaštititi sve knjige na srpskom jeziku koje su se tada nalazile pod nadzorom i kontrolom u Gradskoj biblioteci u Gnjilanu, i da obezbedi da se te knjige ne oštete ili da se premeste na drugo mesto.

(**uspešno:** Odgovorne vlasti su obavestile Ombudsperson o njihovoj opštoj politici i akcijama koje preduzimaju da bi obezbedile pravilno održavanje i zaštitu svih bibliotekarskih zbirki na teritoriji pod njihovom nadležnošću).

20. maj 2003: Zahtev predsedniku Opštinskog Suda u Suvoj Reci da naredi direktoru Urbanizma u Suvoj Reci da povuče građevinske dozvole i da obezbedi da se zaustavi sva izgradnja na imovini za koju se očekuje sudska odluka. (i direkcija i osobe koje su dobile građevinske dozvole su strane u parnicama).

(**Neuspešno:** bez odgovora).

2. june 2003: U svetlu nepostojanja odgovora na prethodni zahtev, Ombudsperson je zamolio SPGS da preduzme hitnu akciju i da naredi opštinskoj direkciji za urbano planiranje u Suvoj Reci/ Suhareka, da poništi odluke koje su izdate za dozvolu izgradnje na imovinama koje su bile predmet materije sudskog postupka u kom su i opštinska direkcija i osoba koja je nabavila dozvole za izgradnju, bile strane u procesu, i da obezbedi da se sva izgradnja odmah zaustavi. (Ombudsperson je takođe preporučio da će započeti disciplinski postupak protiv direktora za urbano planiranje u Suvoj Reci/Suhareka).

(**Neuspešno:** bez odgovora).

Dodatak 3: Siže izveštaja

SIŽE

Ex Officio registarski br. 12/01

O vođenju krivičnog postupka
protiv
G-din. Zotov Alexandra i G-din. Akhamadiyarov Marata

28. januar 2003.

U ovom slučaju, Ombudsperson je istraživao optužbe protiv dve osobe ruske nacionalnosti koje su bile lišene određenih prava koja su garantovana članovima 5 i 6 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava u toku vođenja krivičnog postupka protiv njih. Ombudsperson je saznao da su osobe na koje se ovo odnosi obavешtene na vreme o razlozima njihovog hapšenja na njihovom maternjem, ruskom jeziku, tako da na osnovu toga nije bilo nikakvog kršenja njihovih prava da budu na vreme obavешteni, na jeziku koji je za njih razumljiv, o razlozima njihovog hapšenja i optužbi koje su protiv njih podnete, kao što je garantovano članom 5(2) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava. Ombudsperson je, takođe, saznao da su osobe na koje se ovo odnosi dobile pisanu kopiju optužnice koja je protiv njih podignuta na albanskom jeziku, ali im je posle dve nedelje usmeno prevedena na ruski jezik a pisanu kopiju na ruskom jeziku su dobili deset dana nakon toga. Ombudsperson smatra da na osnovu svega toga ne postoji kršenje prava osoba na koje se ovo odnosi da budu na vreme obavешteni o optužbama koje su podnete protiv njih, na jeziku koji je za njih razumljiv, kao što je garantovano članom 6(3)(a) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava. Ombudsperson dalje saznaje da iako su se branioci prvi put sastali sa optuženima 25. aprila 2001. a zvanično imenovani da ih zastupaju 3. maja 2001, istog dana kada je suđenje trebalo da počne, nadležni sud je pozitivno odgovorio na zahtev branioca da se suđenje odloži da bi se omogućilo adekvatno vreme za odgovarajuću pripremu odbrane. Stoga, nije bilo nikakvog kršenja prava da se dobije adekvatno vreme za pripremanje odbrane, kao što je garantovano članom 6(3)(b) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava. Ombudsperson dalje saznaje da je Opštinski Sud imenovao besplatne branioce optuženih i da su branioci ispunili njihovu profesionalnu obavezu u zastupanju optuženih na pravi način. Stoga, nije bilo nikakvog kršenja prava u smislu dobijanja besplatne pravne pomoći, kao što je garantovano članom 6(3)(c) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava. Ombudsperson na kraju saznaje da je Opštinski Sud obezbedio albansko-ruskog prevodioca zbog sastanaka sa istražnim sudijom i za vreme glavnog pretresa slučaja. Stoga, nije bilo nikakvog kršenja prava u smislu dobijanja besplatne pomoći prevodioca, kao što se garantuje članom 6(3)(e) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava.

SIŽE

Ex officio registarski br. 14/2001
O ponašanju zatvorskih službenika u Mitrovici prema predstavnicima
Centra za Humanitarno Pravo

30. januar 2003.

U ovom slučaju, Ombudsperson je istraživao optužbe da upravnik Zatvora u Mitrovici nije dozvolio predstavniku nevladine organizacije, Centar za Humanitarno Pravo (CHP), da poseti pet zatvorenika, kao i optužbe na prisustvo predstavnika Centra za pritvor i optužbe da su nadležni u zatvoru kopirali podatke koji se odnose na njihovu prethodnu posetu zatvoru sa laptopa predstavnika CHP bez njihove dozvole. Iako se činjenice koje se odnose na prvobitnu zabranu dozvole predstavniku Centra za Humanitarno Pravo da poseti zatvorenike u mitrovačkom zatvoru ne dovode u pitanje, nije bilo moguće utvrditi činjenice o optužbi da su nadležni u mitrovačkom zatvoru kopirali podatke koji se odnose na njihovu prethodnu posetu zatvoru sa laptopa predstavnika CHP bez njihovog odobrenja. Iz tog razloga izveštaj nije ispitao problem mogućeg kršenja ljudskih prava ili zloupotrebu položaja u slučaju drugog problema.

Ombudsperson je ukazao na to da relevantni domaći zakon dozvoljava zatvorenicima da traže od kompetentnog suda da odobri predstavnicima nevladinih organizacija da ih posete i da je predstavnik CHP imao takvo odobrenje. Ombudsperson je takođe ukazao na to da ista odredba domaćeg zakona koja određuje uslove davanja punomoćja takođe propisuje da čak i odobrene posete moraju da se odvijaju shodno internim pravilima zatvora. U korist tome, Ombudsperson dalje ukazuje na to da je upravnik zatvora zabranio predstavniku CHP direktni pristup zatvorenicima, na osnovu internog pravila zatvora i politike kosovske Popravne Službe, na osnovu čega su predstavnici NVO obavezni da traže dozvolu od nadležnih u zatvoru 24 časa pre planirane posete. Ombudsperson je uzeo u obzir i to da je na licu mesta upravnik zatvora rekao predstavniku CHP da se vrati kasnije toga dana, sa ciljem da se upravniku zatvora da šansa da konsultuje nadređene u vezi davanja dozvole da se poseta nastavi. U slučaju da je predstavnik CHP odlučio da tako i uradi, poseta bi bila dozvoljena.

Ombudsperson je tako utvrdio da prvo odbijanje davanja dozvole predstavnicima Centra za Humanitarno pravo da posete pritvorenike u mitrovačkom pritvornom Centru ne predstavlja kršenje ljudskih prava niti zloupotrebu položaja.

SIŽE

O dužini postupka u slučaju
Aluš Krasnići

31. januar 2003

U ovom slučaju Ombudsperson je otkrio propust Opštinskog Suda u Peje/Peći da dostavi presudu podnosiocu žalbe u periodu između 28. marta 2001. godine i 13. juna 2001, godine, zajedno sa propustom Okružnog Suda u Peje/Peći da preduzme akciju u ovom slučaju u periodu između 18. jula 2001. i 7. maja 2002. godine, što predstavlja kršenje prava podnosioca žalbe na pošteno suđenje u razumnom vremenskom roku, kao što je zagantovano stavom 1 člana 6 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava. Ombudsperson je takođe otkrio nedostatak posebnih pravnih puteva koje bi podnosilac zahteva u ovom slučaju mogao da koristi kako bi uložio žalbu protiv dužine postupka, i dobio preventivnu ili kompenzacionu pomoć, čime se krše aplikantova prava na efektivan pravni lek garantovana članom 13 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava.

Ombudsperson je preporučio Specijanom Predstavniku Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija da, ne kasnije od **28 marta 2003. godine**, imenuje dovoljan broj sudija u sudovima u Peći/Peje ili da preduzme druge neophodne mere kako bi zagantovao reviziju slučajeva i dostavljanje presuda svim stranama u razumnom vremenskom periodu i donese Uredbu kojom bi se propisali efektivni pravni lekovi u skladu sa članom 13 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava, i koja bi odredila preventivnu i kompenzacionu pomoć u slučaju produženog trajanja postupka u građanskim sporovima.

7. februar 2003, zamenik SPGS za policiju i pravosuđe je obavestio Ombudspersona da su preporuke date u ovom izveštaju prosledene Odeljenju za pravosuđe i kosovskom pravosudnom i tužilačkom Odboru na razmatranje. Takođe je naznačio da je ova druga institucija već proveravala raspodelu radnih mesta i kapacite svih kosovskih sudova, kako bi omogućila adekvatni balans između broja primljenih slučajeva i mogućnosti do nivoa koji ograničava budžet.

SIŽE

Milomir Mitrović
protiv
UNMIK-a

26. mart 2003

U ovom izveštaju, Ombudsperson je otkrio da, uprkos namerama, okolnosti ovog slučaja ne mogu da budu drugačiji ni na koji materijalni način od onih opisanih u Izveštaju Ombudspersona od 22. aprila 2002. godine (vidi siže drugog godišnjeg izveštaja, na stranama 43 - 44). Proizilazi da se pravna analiza sadržana u tom izveštaju odnosi takođe i na činjenice u ovom slučaju. Ombudsperson je utvrdio da odbijanje UNMIK opštinskog Administratora u Kosovu Polju/Fushe Kosove da dozvoli Opštinskom Sudu registrovanje ugovora o prodaji imovine, prema UNMIK Uredbi 2001/17, predstavlja kršenje sledećih ljudskih prava podnosioca zahteva: prava na mirno uživanje imovine (član 1 dodatnog Protokola Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava); prava na poštovanje privatnog i porodičnog života i pravo na dom (član 6 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava); prava na izbor mesta stanovanja (član 2 Protokola br. 4 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava); prava na život bez diskriminacije (član 14 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava); i prava na slobodu od nametanja ograničenja prava osim onih propisanih Konvencijom (član 18 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava). Ombudsperson je takođe ponovio zabrinutost nastalu u vezi Specijalnog izveštaja br. 5 o određenim aspektima UNMIK Uredbe br. 2001-17 o Registraciji ugovora o prodaji nepokretne imovine u posebnim geografskim oblastima Kosova (od 22. avgusta 2001. god) poslatog gđinu. Hans Haekkerupu, Specijalnom Predstavniku Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija (od 29. oktobra 2001. god). Ombudsperson je takođe utvrdio da sprovođenje Uredbe koje je ranije utvrđeno nije u skladu sa priznatim međunarodnim standardima o zaštiti ljudskih prava što predstavlja zloupotrebu položaja od strane opštinskog Administratora Kosova Polja/Fush Kosove

Ombudsperson je preporučio da, ne kasnije od **4. aprila 2003. godine**, Specijalni Predstavnik Generalnog Sekretara hitno reaguje kako bi osigurao da se ugovor o prodaji imovine podnosioca zahteva registruje kod nadležnog suda na Kosovu i da, ne kasnije od **11. aprila 2003. godine**, SPGS ukine UNMIK Uredbu br. 2001/17, ukine Administrativno upustvo 2001/16 o sprovođenju UNMIK Uredbe br. 2001/17 (od 19. oktobra 2001), ukine Administrativno upustvo 2002/4 o sprovođenju UNMIK Uredbe br. 2001/17 (od 28. februara 2002), ukine bilo koje drugo Administrativno upustvo ili pravni pod-akt koji se odnosi na sprovođenje UNMIK Uredbe 2001/17, da izda novo Administrativno upustvo u kojem poništava i stavlja van snage sve odluke koje onemogućavaju registrovanje ugovora o prodaji nepokretnosti u bilo kom mestu na Kosovu, gde je doneta odluka na osnovu UNMIK Uredbe br. 2001/17 i/ili Administrativnih upustava 2001/16, 2001/4 ili drugih relevantnih upustava ili pravnih pod-akata, da obavesti sve sudove na Kosovu o gore navedenim akcijama i uputi ih da registruju sve ugovore o prodaji imovine koji nisu bili registrovani zbog sprovođenja UNMIK Uredbe br. 2001/17.

11. april 2003.godine, glavni zamenik Specijalnog Predstavnika Generalnog Sekretara je obavestio Ombudspersona da je UNMIK opštinski Administrator delovala van svojih nadležnosti kada je odbila da dozvoli registraciju prodaje imovine, pošto je već rečeno da se imovina nalazi van geografske oblasti koja je obuhvaćena UNMIK Uredbom 2001/17. On je obavestio da će ugovor o prodaji biti pravilno registrovan.

SIŽE

O dužini postupka u slučaju
Zarife Hadžoli

11. april 2003

U ovom slučaju, Ombudsperson je otkrio propust Opštinskog Suda u Glogovcu/Gllogovc da donese odluku u sudskoj parnici aplikanta, od 22. maja 2001. godine do dana podnošenja ovog izveštaja, kao i propust Opštinskog Suda da preduzme neku akciju ili da održi neko ročište u vezi slučaja u periodu od 22. maja 2002. do 23. oktobra 2002. godine, što predstavlja kršenje njenih prava na pošteno suđenje u razumnom vremenskom periodu, što je zagantovano stavom 1 člana 6 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava. Ombudsperson je takođe utvrdio nedostatak specijalnih pravnih puteva kojim bi se podnosilac žalbe mogla žaliti na dužinu postupka kako bi dobila preventivnu ili kompenzacionu pomoć, što predstavlja kršenje njenih prava na efektivni pravni lek zagantovan članom 13 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava.

Ombudsperson je preporučio Specijalnom Predstavniku Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija da, ne kasnije od **25. aprila 2003 godine**, preduzme sve neophodne mere kako bi obezbedio da Opštinski Sud u Glogovcu/Gllogovc okonča ovaj proces bez daljeg odlaganja i da izda Uredbu koja obezbeđuje efektivni pravni lek u skladu sa članom 13 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava koja bi pružala i preventivnu i kompenzacionu pomoć podnosiocima zahteva u vezi dužine postupka u sudskim parnicama.

Nema odgovora na ovaj izveštaj.

SIŽE

Gani Taçi
protiv
Misije Ujedinjenih Nacija na Kosovu
(UNMIK)

17. april 2003

Kao polazna tačka za razmatranje ovog slučaja, koji se odnosi na suspenziju i kasnije otpuštanje podnosioca zahteva iz službe Kosovskog Zaštitnog Korpusa (KZK), Ombudsperson je utvrdio da priroda obaveza i dužnosti članova KZK-a, gledano kroz kriterijume koje je postavio Evropski sud za zaštitu ljudskih prava o primenljivosti člana 6 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava, stavlja ovaj spor o suspenziji ili otpuštanju pod nadležnost ovog člana.

Ombudsperson je utvrdio da su KZK, KZK disciplinska tela i SPGS (u svojstvu najviše administrativne vlasti kada je u pitanju KZK) propustili da odgovore na ponovljene zahteve podnosioca zahteva koji je tražio da dobije pismeno obrazloženje odluke o otpuštanju iz službe KZK-a ili da razmatraju njegovu žalbu protiv odluke o otkazu. Nadležni sud je izjavio da nije u stanju da uradi reviziju slučaja podnosioca zahteva jer čeka da se iskoriste svi administrativni kanali revizije, pa čak i odluka SPGS. Vrhovni sud, koji ima pravo da naredi SPGS da izda pismenu odluku propisanu zakonom, je takođe načinio propust kada nije iskoristio tu mogućnost. Potpuni propust svih administrativnih vlasti da poštuju svoje pravne obaveze i daju pismeno obrazloženje odluke podnosiocu zahteva, sprečilo ga je da svoj slučaj iznese na sud što je u skladu sa Ustavnim Okvirima i odredbama vladavine prava. Ombudsperson je tako utvrdio da je bilo kršenja prava podnosioca zahteva da se obrati sudu što je zagarantovano stavom 1 člana 6 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava.

Pored žalbe da su mu prava u skladu sa članom 6 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava prekršena, aplikant smatra da su njegova suspenzija i otkaz iz KZK bazirani velikim delom na njegovoj izjavi datoj štampi o negativnim posledicama po njega zbog interne kadrovske odluke i akcije KZK-a, što krši njegovo pravo slobode izražavanja zagarantovano članom 10 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava. Međutim, Ombudsperson je *inter alia* utvrdio da je uticaj akcija aplikanta na disciplinu KZK-a imao dovoljno veliki efekat da podstakne izricanje disciplinskih mera protiv njega i da akcije preduzete u tom smislu ne mogu biti smatrane neporporcionalnim. Nije bilo kršenja prava slobode izražavanja koja je zagarantovana članom 10 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava.

Ombudsperson je preporučio Specijalnom Predstavniku Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija da, ne kasnije od 16. maja 2003. godine, osigura da nadležne administrativne vlasti izdaju aplikant pismeno obrazloženje o njegovom otkazu iz KZK-a i da se aktivno uključe u bilo koji pravni spor koji može da nastane kao posledica omogućavanja administrativnog procesa revizije, što je u skladu sa Ustavnim Okvirom i odlukama Okružnog Suda koje su date u ovom izveštaju.

Nema odgovora na ovaj izveštaj.

SIŽE

Afrim Selaci
protiv
Misije Ujedinjenih Nacija na Kosovu
(UNMIK)

17. april 2003

U ovom slučaju, aplikant se žalio da ga je maltretirala UNMIK policija što je suprotno zaštiti njegovih prava po članu 3 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava.

U izveštaj o istrazi ovog slučaja, Ombudsperson je izrazio zabrinutost zbog odbijanja UNMIK vlasti, već više od dve godine, da odgovori na zahteve Ombudspersona da dobije bilo kakve informacije koje poseduje policija, čak i one koju su na kraju dostavili i koje jasno pokazuju da nije bilo nepravilnog ponašanja od strane UNMIK policije. Ombudsperson je tražio takve informacije u 8 različitih prilika nakon što je krivični postupak pokrenut protiv aplikanta zbog napada na policajce tokom gore pomenutog incidenta. Sedam zahteva je uloženo nakon što je aplikant osuđen zbog prekršaja i nakon što je presuda, javni dokument, izdata. Ombudsperson smatra da upornost odbijanja UNMIK vlasti da odgovore na zahteve o pružanju informacija u ovom slučaju ozbiljno dovodi u pitanje standarde transparentnosti koja se smatra podesnim da potvrdi demokratske policijske operacije na Kosovu.

Ombudsperson je utvrdio da nije bilo kršenja člana 3 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava, kao ni bilo koje druge relevantne odredbe zakona o zaštiti ljudskih prava.

SIŽE

Haki Sahiti
protiv
Opštinskog suda u Uroševcu/Ferizaj

21. april 2003.

U ovom slučaju, Ombudsperson je utvrdio propust Opštinskog suda u Uroševcu/Ferizaj da donese konačnu presudu 11. maja 1998. u korist podnosioca zahteva što predstavlja kršenje prava na obraćanje sudu što je zagarantovano članom 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava. On je isto tako utvrdio i propust suda, od 25. novembra 1997. (datum donošenja presude) do dana izveštaja Ombudspersona, da donese odluku o pravosnažnosti prvostepene presude, koju ju sud rekao da će doneti kasnijeg datuma, što predstavlja kršenje prava na pošteno saslušanje u razumnom vremenskom periodu, kao što je zagarantovano stavom 1. člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava. Ombudsperson je takođe utvrdio nedostatak specijalnih pravnih puteva kojim bi se aplikant mogao žaliti na nepotrebna odlaganja, bilo u toku sprovođenja presude ili kod konačnog odlučivanja, kako bi dobio preventivnu ili kopenzacionu pomoć, što predstavlja kršenje prava na efektivan pravni lek zagarantovan članom 13 Evropske konvencije za zaštitu ljudska prava.

Ombudsperson je preporučio da SPGS Ujedinjenih Nacija, najkasnije do **16. maja 2003**, preduzme hitne korake i osigura da se operativni deo presude Opštinskog Suda u Uroševcu/Ferizaj od 25. novembra 1997. u potpunosti sprovede bez ikakvog daljeg odlaganja, i da preduzme sve neophodne mere da osigura da isti sud preispita sporna pitanja ove presude od 25. novembra 1997., kao i da donese odluku o ovim pitanjima bez daljeg odlaganja i da izda Uredbu koja obezbeđuje efektivni pravni lek u skladu sa članom 13 Evropske konvencije za zaštitu ljudska prava, pružajući preventivnu i kompenzacionu pomoć u vezi žalbi koje se odnose na preduge postupke u sudskim parnicama.

Nema odgovora na ovaj izveštaj.

SIŽE

O dužini postupka u slučaju
Gordana Ilioska-Djoric

23. april 2003.

U ovom slučaju, Ombudsperson je utvrdio propust Opštinskog suda u Prištini/Prishtine da donese odluku u vezi slučaja aplikanta od 15. septembra 1998. do dana ovog izveštaja, kao i neuspeh Opštinskog suda da preduzme bilo kakvu akciju ili obavi pretres slučaja između 15. septembra 1998. i 11. marta 2003, što predstavlja kršenje njenog prava na pošteno saslušanje u razumnom vremenskom periodu, kao što je zagantovano stavom 1. člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudska prava. Ombudsperson je takođe otkrio da nedostatak specijalnih pravnih puteva kojim bi se podnosilac molbe mogao žaliti na dužinu postupka kako bi dobila preventivnu ili kopenzacionu pomoć, što predstavlja kršenje prava na efektivni pravni lek zagantovan članom 13 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava.

Ombudsperson je preporučio da SPGS Ujedinjenih Nacija, najkasnije do **16. maja 2003**, preduzme sve neophodne mere i osigura da Opštinski Sud u Prištini/Prishtine okonča slučaj bez daljeg odlaganja i da izda Uredbu koja obezbeđuje pravni lek u skladu sa članom 13 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava, pružajući preventivnu i kopenzacionu pomoć u vezi žalbe koje se odnose na preduge procese u sudskim parnicama.

Nema odgovora na ovaj izveštaj.

SIŽE

Afrim Zeqiri
protiv
Misije Ujedinjenih Nacija na Kosovu
UNMIK

30. maj 2003

Ombudsperson je u ovom slučaju zaključio da su razni aspekti lišenja slobode aplikanta g. Afrima Zeqirija od 29. maja 2000, do dana ovog izveštaja, bila nezakonita po značenju člana 5 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava.

Ti aspekti uključuju lišenje slobode koje je nametnuto nizom " Izvršnih naredbi", objavljenih od strane SPGS, njegov početni pritvor, lišenja slobode na osnovu nekoliko odluka kompetentnih sudova na Kosovu, i konačno njegovo lišenje slobode za vremenski period za koji nisu postojale ni Izvršne naredbe kao ni važeće sudske odluke.

Ombudsperson je takođe zaključio da je propust vlasti da dovedu aplikanta pred kompetentnu sudsku vlast, od 29. maja 2000 do 2. juna 2000, kao potpuni nedostatak bilo kakve mogućnosti da se ospori njegov pritvor po Izvršnim naredbama, činio kršenja njegovog prava da bez odlaganja bude doveden pred takvu vlast, a kako je garantovano stavom 3 člana 5 Konvencije. Ombudsperson je konačno zaključio da je propust kompetentnih sudskih vlasti, od 2. juna 2000 do 25. januara 2002, da razmotre mogućnost oslobađanja aplikanta uz kauciju, činilo dodatno kršenje aplikantovih prava po stavu 3 član 5.

S obzirom na pravo aplikanta na sud koji je zakonom uspostavljen, a kako je garantovano članom 6 Evropske Konvencije o ljudskim pravima, Ombudsperson je zaključio da je objavljivanje i sprovođenje UNMIK Uredbe 2001/2, a koja daje široka ovlašćenja međunarodnom tužiocu odgovornom za slučaj, značajno promenila pravila u upravljanju sprovođenja postupka protiv aplikanta. Iz tog razloga, došlo je do kršenja njegovih prava po toj odredbi Konvencije.

Ombudsperson je preporučio da se Specijalni predstavnik Generalnog sekretara Ujedinjenih Nacija, **najkasnije do 30. juna 2003**, uskladi sa preporukama Ombudspersona iz Specijalnog Izveštaja br. 3 i koje su ponovljene u Specijalnom Izveštaju br. 4, da objavi UNMIK Uredbu kojom poništava UNMIK Uredbu 2001/2 koja je dopunjavala UNMIK Uredbu 2000/6 o Naimenovanju i uklanjanju međunarodnih sudija i međunarodnih tužioca (12. januar 2001), i da na dan stupanja na snagu, ove nove UNMIK Uredbe objavi, pomoću svih prikladnih načina, na sve jezike koji su u upotrebi na Kosovu, a u skladu sa članom 5.2 UNMIK Uredbe br. 1999/1. Uredbe treba da se podele, naročito, svim sudijama, sudskim službenicima i svima koji imaju sudsko ovlašćenje na Kosovu, kao i svim pojedincima u pritvoru.

Na ovaj izveštaj nije bilo odgovora.

Dodatak 4: Siže odabranih pisama u kojima se traži pomoć ili usluga

(1. juli 2002 – 30. juni 2003)

17. septembar 2002: Pismo upućeno SPGS u kome se traže informacije o akcijama koje je UNMIK preduzeo ili planira da preduzme da bi rešio niz vanrednih pitanja. (Ovo pismo je imalo za cilj da pruži sveobuhvatni pregled pitanja koja su pokrenuta i u toku mandata predhodnih SPGS). Pitanja vezana za zahteve o preduzimanju privremenih mera su data u Dodatku 2.

SPGS je odgovorio Ombudspersonu na sledeća pitanja pokrenuta u pismu od 17. septembra 2002. godine.

Nema odgovora na pismo upućeno SPGS (od 29. januara 2002. godine) o nedostatku pristupa kosovskih albanaca civilnim dokumentima koji se nalaze na teritoriji uže Srbije.

9. oktobra 2002. godine, SPGS je obavestio Ombudspersona o dokumentima i drugim uslovima koji moraju biti ispunjeni da bi UNMIK mogao da izda civilna dokumenta koja bi inače morala da budu dobijena u užoj Srbiji.

Od 30. juna 2003. godine nije bilo adekvatnog odgovora na pitanja pokrenuta u pismu Ombudspersona od 17. septembra 2002. godine.

Specijalni izveštaj br. 1 o kompatibilnosti UNMIK Uredbe 2000/47 o statusu, privilegijama i imunitetu KFOR-a i UNMIK-a i njihovog osoblja na Kosovu (18. Avgust 2000.) ove Uredbe sa priznatim međunarodnim standardima, kao i o njenom sprovođenju

U leto 2001. godine SPGS je obavestio Ombudspersona da je ovaj izveštaj “poslat u Njujork”

Izveštaj o slučaju V.S. i V.N. protiv UNMIK-a (29. januar 2002.)

12. marta 2003. godine, SPGS je obavestio Ombudspersona da je sprovedena istraga povodom ova dva ubistva, ali nisu dati nikakvi dokazi o identitetu počinioca zločina. Takođe je rekao da policija nastavlja da traga za novim svedocima i da će on obavestavati Ombudspersona o razvoju situacije.

Specijalni izveštaj br. 5 o Određenim aspektima UNMIK Uredbe br. 2001/17 o Registraciji ugovora o prodaji nepokretne imovine u posebnim geografskim oblastima Kosova (22. Avgust 2001) i izveštaj u *Ex officio* slučaju 24/2002 o odbijanju UNMIK-a da registruje ugovor o prodaji stambene imovine u Lipljanu.

9. oktobra 2002. godine, SPGS je obavestio Ombudspersona da ništa nije preduzeto niti se planira menjanje Uredbe, kao ni njenog sprovođenja.

Od 30. juna 2003. godine, nije bilo adekvatnog odgovora na pitanja pokrenuta u pismu Ombudspersona od 17. septembra 2002. godine.

Kao odgovor preporukama Ombudspersona datih u slučaju *A.P.L.* (od 17. oktobra 2001. godine), UNMIK je izjavio da će:

- Promeniti obrasce za pritvor da bi se osigurali da u slučaju da agencije za sprovođenje zakona smatraju neophodnim da nekoga zadrže u pritvoru duže od 24 časa, moraju u pismenoj formi da daju obrazloženje za duži period i da obaveste pritvorenika, čime će pritvor biti u skladu sa važećim odredbama Zakona o Krivičnom Postupku.

Kao odgovor preporukama Ombudspersona datih u slučaju *Rashica* (od 31. oktobra 2001. godine), SPGS je izjavio da će:

- Izneti slučaj v.d. Komesara UNMIK Policije, zahtevajući punu saradnju UNMIK Policije, čime bi se obezbedilo preduzimanje adekvatne pravne akcije kojom bi se istraživala krivična dela koja mogu biti počinjena.

- Tražiti pomoć od zamenika SPGS za policiju i pravosuđe da prosledi ovaj slučaj Međunarodnom Javnom Tužiocu;
- Proslediti ovaj slučaj UNMIK Odboru za proveru zahteva koji bi trebao da odredi da li bi aplikant trebalo da dobije kompenzaciju.

Kao odgovor preporukama Ombudspersona datih u slučaju *Maliqi* (od 13. marta 2002. godine), SPGS je izjavio da će:

- Izneti slučaj v.d. Komesara UNMIK Policije, zahtevajući punu saradnju UNMIK Policije, čime bi se obezbedilo preduzimanje adekvatne pravne akcije kojom bi se istražila krivična dela koja mogu biti počinjena.
- Proslediti ovaj slučaj UNMIK Odboru za proveru zahteva koji bi trebao da odredio da li bi aplikant trebalo da dobije kompenzaciju.

Od 30. juna 2003. godine, nije bilo adekvatnog odgovora na pitanja pokrenuta u pismu Ombudspersona od 17. septembra 2002. godine.

Izveštaj o slučaju R. C. protiv UNMIK-a (29. januar 2002.)

Izveštaj o slučaju S. A. protiv UNMIK-a (29. januar 2002.)

Izveštaj o slučaju S. B. protiv UNMIK-a (29. januar 2002.)

Specijalni Izveštaj br. 3 o Usklađenosti lišavanja slobode na osnovu "Izvršnih Naredbi" sa priznatim Međunarodnim Standardima (29. jun 2001. godine).

Specijalni Izveštaj br. 4 o određenim aspektima UNMIK Uredbe br. 2001-18 o osnivanju Komisije za reviziju pritvora u slučaju van-pravnih pritvora zasnovanih na Izvršnim Naredbama (25. avgust 2001).

Postoje tri zahteva upućena SPGS (od 7. marta 2001, 20. aprila 2001. i 8. maja 2002. godine) u kojima se traži da on interveniše kod kompetentnih vlasti u Beogradu i obezbedi da pojedinci sa Kosova koji imaju prava dobiju svoje penzije.

Pismo od 12. februara 2002. godine poslato Odseku za Socijalnu Zaštitu naglašava zabrinutost koja se odnosi na shemu raspodele socijalne pomoći na Kosovu.

Pismo šefa UNMIK Odseka za javne službe (od 4. januara 2002. godine) koje se odnosi na nedostatak pijaće vode za stanovnike Hajredinaj kvarta u selu Kosutovo/Koshutove, opština Mitrovica/Mitrovice.

Pismo direktoru UNMIK Odseka za pravna pitanja (od 8. marta 2002. god) u kome se preporučuje imenovanje međunarodnog sudskog veća koje bi vršilo saslušanja kriminalnog slučaja koji su intenzivno medijski pokriveni zbog prevelike političke konotacije.

Pismo SPGS (od 12. marta 2002. god) u kome se iznosi mišljenje Ombudspersona da sudovi koji sprovode krivične procese na Kosovu ne bi smeli da pokušavaju da vrše svoju nadležnost van Kosova kada su u pitanju delovi tih krivičnih procesa.

Pismo zameniku SPGS za policiju i pravosuđe (od 4. juna 2002. god) u kome se izražava zabrinutost da bi izbacivanje ili planovi o izbacivanju etničkih albanaca koji su ranije živeli u Severnoj Mitrovici iz imovine koju su privremeno zaposeli u Prištini od ovih porodica stvorilo beskućnike, zbog nemogućnosti da se vrate u Severnu Mitrovicu.

21. oktobar 2002: Pismo opštinskom Administratoru Novog Brda/Novebrde vezano za neadekvatno snabdevanje vodom srpskih naselja u oblasti Izvora i Labljana.

30. oktobra 2002, Opštinski Administrator je obavestio Ombudspersona da su preduzete akcije za rešavanje ovog problema i naznačio je teškoće u održavanju mreže za snabdevanje vodom ovih zajednica, jer je mreža redovno podložna oštećenjima i rušenju od strane ekstremnih elemenata.

22. novembar 2002: Pismo SPGS u kome se od njega traži da pomogne ovlašćenim predstavnicima (etnički albanci) da bivšim stanovnicima (etničkim Srbima) nabavi izvode umrlih od opštinskih vlasti u Djakovici.

18. decembra 2002, SPGS je izdao Izvršnu Naredbu (br. 2002/16) u kojoj se nalaže opštinskim vlastima da “odmah preduzmu neophodne akcije potrebne za izdavanje izvoda umrlih”.

26. novembar 2002: Pismo šefu UNMIK Kancelarije za povratak i zajednice u kome se od nje traži da obezbedi da škole u Osojanu (Istok/Istoq opština) i u Kolloni (Đakovica/Gjakova opština) budu adekvatno snabdevene grejanjem tokom zime.

27. novembra 2002, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i tehnologiju je obavestilo Ombudspersona o akcijama koje su preduzete kako bi se ovaj problem rešio.

27. novembar 2002: Pismo upućeno SPGS o uslovima otpisivanja dugova za neplaćene račune za utrošenu električnu energiju siromašnim osobama koji su propisani UNMIK administrativnim upustvom br 2002/19 o plaćanju dugova za pružanje usluga snabdevanja strujom. Ombudsperson je ukazao da Uputstvo uslovljava pravo za otpisivanje prošlih dugova samo osobama koje će prihvatiti da plaćaju sadašnji i budući utrošak struje, ali je ispustila da uzme u obzir činjenicu da su ljudi osiromašeni i da pošto nisu mogli da plaćaju struju u prošlosti, teško da će moći da je plaćaju i u budućnosti. Takođe je ukazao da zvanično obaveštavanje o prekidanju napajanjem strujom ne pruža podatke o mogućnosti otpisivanja dugova. Konačno, ukazao je i da Zakon o obligacionim odnosima, prema važećem zakonu na Kosovu, zabranjuje pružaocima komunalnih usluga da traže plaćanje usluga domaćim korisnicima za period duži od 12 meseci pre zahteva za početak plaćanja. U prapratnom pismu od **27. januara 2003. godine**, Ombudsperson je ponovio predlog koji dao oktobra 2001. godine kojim se predlaže usvajanje pristupa jedinstvenog u većini evropskih država, po kome primaoci socijane pomoći dobijaju plaćeni račun za minimalni nivo potrošene električne energije.

U pismu od 4. februara 2003.godine, glavni zamenik SPGS-a je ukazao da Nadležna Vlast za pružanje Javnih Usluga na Kosovu priprema predloge smanjenja cena za utrošak minimalne količine električne energije siromašnim i ugroženim korisnicima. Međutim nije bilo nikakve reči o primenljivosti relevantnih domaćih zakona.

28. novembar 2002: Pismo Evropskoj Agenciji za Obnovu (EAR) o nedostatku bezbednosti i lošim uslovima koji vladaju u vozu koji saobraća od Lipljana do granice Kosova sa užom Srbijom.

Nema odgovora na ovo pismo.

4. decembar 2002: Pismo SPGS o UNMIK politici i planovima koji se odnose na pomoć, povratak i integraciju Kosovaca albanske nacionalnosti u Severnoj Mitrovici.

Nema odgovora na ovo pismo.

9. decembar 2002: Pismo SPGS u kome se izražava zabrinutost zbog produžetka roka za podnošenje zahteva za imovinu kod Direkcije za stambena i imovinska pitanja (HPD) sa 1. decembra 2002. na 1. juni 2003.godine, u kome se traži njegovo objašnjenje kakve su posledice ovog produžetka na osobe čiji zahtevi čekaju već dugo. Zabrinutost Ombudspersona je nastala zbog pisma od 3. oktobra 2002. kojim je šef HPD Odeljenja za rešavanje slučajeva obavestio Ombudsperson da je HPD odlučio da odloži rešavanje velikog broja zahteva do isteka roka za podnošenje zahteva, kao i zbog žalbi koje su pojedinci uložili Ombudspersonu zbog odlaganja.

20. decembar 2002, glavni zamenik SPGS poslao je Ombudspersonu kopiju Izvršne Naredbe o produženju roka. Nije bilo ni reči o posledicama koje će produžetak imati na osobe koje čekaju na rešenje njihovih imovinskih prava.

17. decembar 2002: Pismo šefu UNMIK Odeljenja za pravna pitanja u kome se traži da iskoristi svoje pravo i da preporuči SPGS imenovanje međunarodnog tužioca i veća međunarodnih sudija koji bi razmatrali žalbu Sami Moraliuja i drugih protiv presude Opštinskog Suda u Prizrenu od 21. oktobra 2002, u vezi ubistva jednog

svedoka za vreme prvostepenog postupka i pretnji pojedincima ili članovima porodica osoba koji su uključeni u slučaj.

17. februara 2002, direktor UNMIK Odeljenja za pravosuđe je obavestio Ombudsperson da je ovo Odeljenje radilo sa lokalnim tužiocima u cilju razmatranja pitanja nastalih u ovim slučajevima i da će Odeljenje “proceniti nivo međunarodnog uključenja kojim bi se obezbedilo da se nastavi rešavanje ovih slučaja, zbog mogućih pretnji lokalnom pravosuđu i tužiočevim uslugama”.

17. januar 2003: Pismo zameniku SPGS u kome se traži objašnjenje UNMIK procedura za izdavanje izvoda rođenih zbog teškoća sa kojima se suočavaju osobe koje takve izvode rođenih predaju pojedinim konzulatima kao deo procesa za traženje viza.

4. februar 2003, zamenik SPGS je poslao pismo Ombudspersonu u kome se navodi da takvi problemi ne postoje.

27. januar 2003: Pismo Ministru zdravlja u kome se od njega traži da osigura nabavku opreme za dijalizu bubrega u bolnici u Lapjem Selu zbog teškoća sa kojima se suočavaju srpski pacijenti koji stalno moraju da putuju u Mitrovicu ili užu Srbiju da bi dobili neophodne zdravstvene usluge.

10. februar 2003, Stalni Sekretar Ministarstva Zdravlja je obavestio Ombudsperson da Ministarstvo ne smatra da je neophodno da obezbedi pružanje ovih usluga i nabavku opreme ovoj zajednici, a i istovremeno predlaže osobama kojima je potrebna dijaliza da te usluge potraže u Univerzitetskoj bolnici u Prištini.

30. januar 2003: Pismo UNMIK opštinskom Administratoru Opštine Obilić u kome se traži njegova intervencija u cilju poboljšanja životnih uslova u selu Janjina Voda, koji su neuporedivo lošiji od uslova u drugim selima u ovoj opštini.

3. februar 2003, Opštinski Administator je obavestio Ombudsperson o merama koje su preduzete kako bi se poboljšali uslovi života u selu Janjina Voda, posebno kada su u pitanju vodosnabdevanje, zdravstvene usluge i bezbednosna pitanja, kao na primer: ulično osvetljenje i prevoz.

25. februar 2003: Pismo predsedavajućem Komisije za stambena i imovinska pitanja u vezi dugih odlaganja i ostalih vidova proceduralnih nepravilnosti koje se javljaju prilikom razmatranja velikog broja imovinskih zahteva (datih kao dodatak ovom pismu) koji čekaju na rešavanje bilo u samoj Direkciji za stambena i imovinska pitanja bilo u Komisiji, a u kome se između ostalog navodi i da nijedno od ovih administrativnih tela nije ispunilo svoje pravne obaveze koje proističu iz UNMIK Uredbi ili Zakona o administrativnom postupku.

U pismu od 14. aprila 2003, v.d. zapisničar Komisije za stambene i imovonske zahteve je dostavio Ombudspersonu kopiju Rezolucije br. 7 (od 11. aprila 2003.) ove Komisije. U ovoj rezoluciji Komisija opisuje prirodu procesa podnošenja zahteva, navodeći da obimnost procesa opravdava sporost rešavanja imovinskih zahteva. Rezolucija takođe navodi da Komisija ne priznaje primenljivost Zakona o administrativnom postupku na rad Direkcije ili Komisije. Rezolucija se ne bavi ostalim pitanjima postavljenim u pismu Ombudspersona, posebno ne propustima ovih tela da poštuju rokove i proceduralne uslove postavljene samom njihovom uredbom.

5. mart 2003: Pismo zameniku SPGS za policiju i pravosuđe u kome se iznosi zabrinutost koju su izrazile sudije i tužioci u Mitrovici, a koje se odnose na očigledne nepravilnosti nastale tokom sprovođenja policijskih istraga i pitanja vezanih za to. Ombudsperson je naznačio da je pokrenuo mnoga ista pitanja u svom izveštaju o A.P. L slučaju (od 17. oktobra 2001. godine) u kome se traži da zamenik SPGS dostavi novi izveštaj o procesu realizacije preporuka datih u ovom izveštaju.

Nije bilo odgovora na ovo pitanje, niti je Ombudsperson obavешten preko drugih kanala o realizaciji preporuka u pomenutom slučaju.

21. mart 2003: Pismo Ministru za trgovinu i industriju u kome se izražava zabrinutost vezana za nepravilnosti nastalih prilikom poslovne registracije. Posebno je Ombudsperson naznačio da osobe čija su zanimanja regulisana kroz profesionalna udruženja koja obavljaju pravne javne funkcije (npr. advokatska udruženja) a koja u stvari nisu članovi takvih udruženja ne bi trebali da imaju pravo da registruju preduzeće koje bi se navodno

bavilo pružanjem takvih profesionalnih usluga. Takođe je naznačeno da su date dozvole za rad "notarima", iako takvo zanimanje ne postoji po važećem zakonu na Kosovu.

14.maja 2003, Ministar za trgovinu i industriju poslao je odgovor na ovo pismo u kom ukazuje da smatra da registracija advokata i beležnika kao službi, nema nikakve veze sa uredbom, pravnim osnovama ili javnim pravnim funkcijama ovih profesija.

25. mart 2003: pismo SPGS koje se poziva na nekoliko prethodnih, njemu poslatih, (neodgovorenih) pisama, u kome se traži njegova pomoć da se dobiju informacije o policijskim istragama koje čekaju u slučajevima na koje su pojedinci podneli žalbu Ombudspersonu, i kod kojih su UNMIK policijske vlasti propustile da odgovore na direktne ili ponovljene zahteve za dobijanje takvih informacija.

4. april 2003, zamenik Specijalnog Predstavnik GS-a je poslao delimičan odgovor na ovo pismo (pogledati Siže ovog slučaja: Afrim Selaci protiv UNMIK na strani 20)

22. april 2003: Pismo predsedniku izvršnog Odbora KEK-a u kome se traži da Odbor preduzme hitne akcije i odredi lokaciju u koju bi se mogli preseliti stanovnici s. Krusevca, Opština Obilić, koji su ugroženi KEK postrojenjima.

9. maj 2003, predsednik izvršnog Odbora KEK-a je poslao pismo Ombudspersonu u kome se izražava stav da broj porodica koje je opština stavila na spisak ugroženih stanovnika premašuje broj koji je pomenut u razgovarima između zainteresovanih strana. Takođe je naveo da su predhodno identifikovane porodice dostavile adekvatne dokaze o vlasništvu imovine, što je preduslov za dodelu alternativne imovine, dok ostale porodice to nisu učinile.

5.june 2003: Pismo upućeno SPGS u kojem se traži od njega da interveniše kod Ministarstva trgovine i industrije da spreči Jedinice za poslovnu registraciju na Kosovu da prihvate aplikacije za Privremenu poslovnu registraciju, kako od pojedinaca koji nikada nisu primljeni u Kosovsku advokatsku komoru ili od onih kojima je ova Komora zabranila praksu posle ozbiljnih kršenja Profesionalnih pravila ponašanja, tako i od pojedinaca koji su želeli da se registruju kao "beležnici" iako ne postoje nikakve osnove po zakonu koji se primenjuje na Kosovu za izdavanje dozvole ili prakse ove javne zakonske funkcije.

Na ovo pismo nije bilo odgovora.

24.june 2003: Pismo upućeno direktoru UNMIK Odeljenja pravde u vezi uslova zatvoru u Dubravi, uključujući poboljšanje higijenskih uslova u objektima za zatvorenike i njihov pristup zdravstvenom tretmanu i spoljnom svetu, u skladu sa evropskim i međunarodnim pravilima za tretman zatvorenika.

Na ovo pismo nije bilo odgovora.